

คู่มือ อาจารย์ที่ปรึกษา ประจำปีการศึกษา 2551

หน่วยกิจการนิสิต งานบริการการศึกษา
คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

คำนำ

คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2551 ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาในปัญหาต่างๆ แก่นิสิต และสามารถพัฒนาความสามารถและทักษะการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น คู่มือฉบับนี้ได้เพิ่มข้อมูลหลายๆ ด้านเพื่ออำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ที่ปรึกษาในการให้ข้อมูลแก่นิสิตและมีแนวทางการให้คำแนะนำที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

หน่วยกิจการนิสิต คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา หากมีความผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด สามารถเสนอแนะได้ที่หน่วยกิจการนิสิต คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

หน่วยกิจการนิสิตคณะสหเวชศาสตร์

ผู้จัดทำ

อาจารย์ที่ปรึกษา

นอกจากอาจารย์จะมีบทบาทเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่นิสิตแล้ว ยังต้องมีบทบาทเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้คำปรึกษาในปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาส่วนตัว ปัญหาด้านการเงิน ซึ่งมักจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนิสิต นอกจากนี้ยังช่วยเหลือนิสิตให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร อีกทั้งยังมีส่วนพัฒนานิสิตเพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรม นำความรู้ สู้งาน สมดังคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี

1. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
2. มีความรับผิดชอบดี
3. ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนิสิต
4. มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์
5. มีความจริงใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. มีเหตุผลและมีความสามารถในการแก้ปัญหา
7. มีความเมตตากรุณา
8. ไวต่อการรับรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว
9. มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาและมีจรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษา
10. มีความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีได้
11. รู้บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี
12. มีประสบการณ์ในหน้าที่งานอาจารย์ที่ปรึกษา

จรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา

1. ต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพของนิสิต ไม่กระทำการใดๆที่จะก่อให้เกิดผลเสียต่อตัวนิสิต
2. ต้องรักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนิสิตในความดูแลให้เป็นความลับ
3. ต้องพยายามช่วยเหลือนิสิตจนสุดความสามารถ พร้อมทั้งช่วยเหลือและรับฟังปัญหาต่างๆ ของนิสิต
4. ไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์บุคคลหรือสถาบันใดให้นิสิตฟัง ในทางที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่บุคคลหรือสถาบันนั้น
5. ต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติที่เหมาะสมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ในสาขาที่ตนสอนและมีศีลธรรมจรรยาที่ดีงาม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นิสิต

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

1. ด้านวิชาการ

- ให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน
- ให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน
- ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนิสิตให้เป็นไปตามข้อบังคับ
- ให้คำปรึกษานิสิตในการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้าด้วยตนเอง
- อนุมัติการลงทะเบียนเรียนบางวิชาของนิสิต เมื่อพิจารณาเห็นว่าเหมาะสม
- ติดตามผลการเรียนของนิสิตอย่างสม่ำเสมอ
- ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนิสิต เพื่อการแก้ไขอุปสรรคปัญหาในการเรียนวิชาต่างๆ
- ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดค่าคะแนนระดับเฉลี่ยของนิสิต
- ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูง
- ตรวจสอบผลการศึกษาตามหลักสูตรก่อนนิสิตสำเร็จการศึกษา

2. ด้านการพัฒนา นิสิต

- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับและบริการต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยและชุมชน
- ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว
- ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคม
- ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติและจริยธรรม
- ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ
- ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ของนิสิต

- ติดตามดูแลความประพฤติของนิสิตให้อยู่ในระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย
- ให้คำปรึกษาแก่นิสิตที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย
- ชี้แจงให้นิสิตเข้าใจหน้าที่ของนิสิตต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่
  - + เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาทางวิชาการหรือปัญหาส่วนตัว
  - + เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา อย่างน้อย 1 ครั้งต่อเดือน
  - + รับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือนของอาจารย์ที่ปรึกษา
  - + มีหน้าที่ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับนิสิตที่ป่ายประกาศของคณะ

โดยเฉพาะป่ายของฝ่ายกิจการนิสิต

- + รายงานการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของนิสิต

3. ด้านอื่นๆ

1. พิจารณาคำร้องต่างๆ ของนิสิตและดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ
2. ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยกิจการนิสิตของคณะ เพื่อการช่วยเหลือและเพื่อประโยชน์ของนิสิต
3. กำหนดเวลาให้นิสิตเข้าพบอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อสร้างความคุ้นเคยและช่วยให้ทราบความเป็นไปของนิสิตอยู่ตลอดเวลา เมื่อนิสิตมีปัญหาต่างๆ จะได้แก้ไขได้ทันที่
4. ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ อาจารย์ประจำภาควิชา รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตเรื่องการศึกษาและพฤติกรรม เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือนิสิตตามความเหมาะสม

ข้อปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา

1. ศึกษารายละเอียดเพื่อให้ทราบ กฎ ระเบียบ บริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีความพร้อมในการให้การปรึกษาแนะนำนิสิต
2. นัดพบนิสิตในความดูแล เพื่อเตรียมความพร้อม ทราบและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนิสิต
3. ติดตามเวลาว่างที่ทำงาน เพื่อให้นิสิตเข้าพบ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
4. ให้ความสนใจและช่วยเหลือนิสิตที่มีปัญหาด้านต่างๆ
5. บันทึกการพบนิสิตทุกครั้ง
6. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ให้ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการวิชาการและกิจการนิสิต
7. สนใจติดตามข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อนำมาใช้ในการให้คำปรึกษาแนะนำนิสิต

8. สนใจที่จะพัฒนาตนเองทั้งในด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาและด้านอื่นๆ เพื่อให้มีลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี
9. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา
10. สรุปประเมินผลการให้คำปรึกษานิสิตในความดูแล ให้คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการทุกสิ้นปีการศึกษา

เทคนิคในการให้การปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพเพื่อให้ นิสิตรู้สึกว่าคุณครูที่ปรึกษาให้ความอบอุ่นเป็นกันเองและเป็นที่ยึดเหนี่ยวใจของนิสิตได้

1. เทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพ มีดังนี้

- สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อบอุ่น ยิ้มแย้มแจ่มใส
- เปิดเผย ไม่มีลับลมคมใน
- มีความสนใจ มีความเมตตากรุณา
- มีความจริงใจและปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย
- ยอมรับทั้งคุณค่าและความแตกต่างของบุคคล
- พยายามทำความเข้าใจทั้งความรู้สึก ปัญหาและความต้องการของนิสิต
- ให้ความช่วยเหลือนิสิตอย่างจริงจังและจริงใจ

2. การให้คำแนะนำและการปรึกษา

- การให้คำแนะนำ (advising) สิ่งที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำนิสิต มักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่ใช้กันอยู่เป็นประจำ เช่นการลงทะเบียน การเพิ่ม-ลดรายวิชา หรือปัญหาที่ต้องตัดสินใจเลือกทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นการเลือกอาชีพ การเลือกสาขาวิชาเอก

- การปรึกษา (counseling)*¹ เป็นกระบวนการช่วยเหลือให้นิสิตเข้าใจตนเอง สภาพแวดล้อมและปัญหาที่เผชิญอยู่

เทคนิคในการปรึกษาที่สำคัญที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรทราบ มีดังนี้

1. การฟัง (listening) เป็นการฟังที่แสดงความสนใจและใส่ใจต่อนิสิต
2. การนำ (leading) กระตุ้นให้นิสิตซึ่งบางครั้งไม่กล้าพูด ได้พูดออกมา
3. การสะท้อนกลับ (reflecting) เป็นการช่วยทำให้นิสิตเข้าใจตนเองคือเข้าใจความรู้สึก ทักษะคติ ค่านิยม หรือพฤติกรรมของตน
4. การสรุป (summarization) คืออาจารย์ที่ปรึกษารวบรวมความคิดและความรู้สึกที่สำคัญๆ ที่นิสิต แสดงออก
5. การให้ข้อมูล (informing) จะช่วยให้นิสิตสามารถตัดสินใจหรือเห็นลู่ทางในการแก้ปัญหา
6. การให้กำลังใจ (encouragement) อาจารย์ที่ปรึกษาควรช่วยกระตุ้นให้กำลังใจให้นิสิตกล้าสู้ปัญหา เกิดความมั่นใจและพร้อมที่จะแก้ไข
7. การเสนอแนะ (suggestion) อาจารย์ที่ปรึกษาอาจเสนอความคิดเห็นที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาให้แก่ นิสิต โดยเปิดโอกาสให้นิสิตได้ใช้เหตุผลของตัวเองให้มาก

แบบบันทึกการให้คำปรึกษา

ชื่อผู้มาขอคำปรึกษา

.....

ชื่อผู้ให้คำปรึกษา

.....

ครั้งที่..... วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ.....

สภาพปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

สรุปการให้คำปรึกษา

.....
.....
.....
.....
.....

ประเมินผลการให้คำปรึกษา

.....
.....
.....

การวางแผนการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

.....
.....
.....

.....(ผู้บันทึก)

...../...../.....

